

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 170/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Advokátska kancelária, Radlinského 1718, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 231/2013 z 25. júna 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. augusta 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), obaja bytom [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 231/2013 z 25. júna 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Lučenec (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 209/07 sa sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov žalobou domáhali voči žalovanému v 1. rade ([REDAKOVANÉ]) určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným Katastrálnym úradom Lučenec na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a proti žalovanému v 2. rade ([REDAKOVANÉ]) určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným Katastrálnym úradom Lučenec na [REDAKOVANÉ]. Pokiaľ išlo o prvý žalobný nárok, t. j. o nehnuteľnosti vedené na [REDAKOVANÉ], sťažovatelia svoj vlastnícky nárok odvodzovali od podľa nich neplatnej kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, ktorou mala [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „banka“) v mene a na účet sťažovateľov ako predávajúcich previesť na žalovaného v 1. rade ([REDAKOVANÉ]) ako na kupujúceho vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vedeným na [REDAKOVANÉ], a to na základe zmocnenia, resp. oprávnenia udeleného banke sťažovateľmi v mandátnej zmluve z 21. augusta 1995, predať v ich mene predmetné nehnuteľnosti, ktoré boli v prospech tejto banky založené zmluvou o zriadení záložného práva k týmto nehnuteľnostiam z 21. augusta 1995 na účely

zabezpečenia vrátenia finančných prostriedkov poskytnutých bankou sťažovateľovi úverovou zmluvou pre prípad nesplácania tohto úveru. Sťažovatelia vzhľadli neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy v tom, že banka ju mala uzavrieť, a teda v ich mene predať nehnuteľnosti vedené na [REDAKOVANÉ] bez ich predchádzajúceho upozornenia na ňou zamýšľanú realizáciu záložného práva, pričom o tomto predaji sa sťažovatelia mali dozvedieť až následne, t. j. po uzavretí dotknutej kúpnej zmluvy, čo bolo v rozpore s v rozhodnom čase účinným § 299 Obchodného zákonníka.

Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 209/07-305 z 26. októbra 2009 v jeho prvom výroku vyhovel žalobe sťažovateľov a určil, že sú vlastníkami nehnuteľností vedených na [REDAKOVANÉ], súčasne v druhom výroku týkajúcom sa nehnuteľností vedených na [REDAKOVANÉ] okresný súd žalobu sťažovateľov zamietol a v ďalších troch výrokoch okresný súd rozhodoval o trovách konania. Prvý výrok, ktorým bolo vyhovené žalobe sťažovateľov, okresný súd odôvodnil tým, že v inom konaní vedenom okresným súdom v minulosti pod sp. zn. 14 Cb 399/01 bolo síce právoplatne rozhodnuté (a to rozsudkom okresného súdu z 26. marca 2003 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob 339/03 zo 6. februára 2004) o zamietnutí žaloby sťažovateľov, ktorou sa voči banke zastupujúcej ich ako predávajúcich pri predaji a voči kupujúcej ([REDAKOVANÉ]) domáhali vyslovenia neplatnosti nimi uzavretej kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997 o predaji nehnuteľností vedených na [REDAKOVANÉ], avšak podľa okresného súdu vzhľadom na to, že podľa jeho názoru bol výrok tohto rozsudku okresného súdu vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01 nevykonateľný pre jeho formulačné nedostatky, okresný súd v skúmanom konaní nepovažoval toto rozhodnutie za prekážku *res iudicata* (vec už rozhodnutá), a preto opätovne ako prejudiciálnu otázku posúdil platnosť predmetnej kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, a keďže dospel k presvedčeniu o jej neplatnosti, následne rozhodol, že na základe tejto zmluvy nemohlo účinne dôjsť ani k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na [REDAKOVANÉ] (ktoré boli predmetom tejto zmluvy) zo sťažovateľov na žalovaného v 1. rade, takže v tom dôsledku okresný súd prisvedčil žalobe sťažovateľov a rozhodol, že sú vlastníkami týchto nehnuteľností vedených na [REDAKOVANÉ]. Pokiaľ ide o druhý výrok, okresný súd dokazovaním zistil, že právny predchodca žalovaného v 2. rade sťažovateľom zaplatil za

odkúpenie nehnuteľností vedených na [REDACTED], na základe čoho sa následne v dobrej viere považoval za ich vlastníka, ktoré takto vydržal a následne ich daroval žalovanému v 2. rade, preto okresný súd žalobu sťažovateľov v tejto časti zamietol.

O odvolaní žalovaného v 1. rade ([REDACTED]) proti prvému výroku rozsudku okresného súdu, ktorým bolo určené vlastnícke právo sťažovateľov k nehnuteľnostiam vedeným na [REDACTED], rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 17 Co 7/2010 z 10. mája 2010, a to tak, že v tejto odvolaní napadnutej časti rozsudok okresného súdu zrušil a konanie v tejto časti zastavil pre „... existenciu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania spočívajúcej v prekážke právoplatne rozhodnutej veci...“, poukazujúc pritom na právoplatné rozhodnutie vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01 o posúdení platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997 a konštatujúc identickosť predmetu konania tak v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 399/01, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 209/07, ktorým bolo „... posúdenie platnosti kúpnej zmluvy zo 17.04.1997 – právneho úkonu, na základe ktorého nadobudol žalovaný I/ [REDACTED] [REDACTED] vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na [REDACTED] kat. úz. Lučenec“.

O dovolaní sťažovateľov proti označenému uzneseniu krajského súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 22/2011 z 24. novembra 2011, ktorým zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s pokynom rozhodnúť opätovne vo veci, pričom podľa najvyššieho súdu „Na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 14 Cb/399/2001 prebiehalo medzi žalobcami a žalovanou I/ súdne konanie týkajúce sa sporných nehnuteľností, v ktorom sa súd zaoberal otázkou neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá pre otázku určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vzhľadom na v žalobe namietané dôvody je otázkou prejudiciálnou vo vzťahu k existencii práva alebo právneho vzťahu (vlastníctva). Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na to, že v prípadoch, keď určitá otázka (platnosť zmluvy), ktorá pre iné konanie tvorí otázku prejudiciálnu, už bola právoplatne rozhodnutá a vyriešená priamo vo výroku rozhodnutia, si súd už túto otázku nemôže (pokiaľ

nejde o iné skutočnosti, ktoré tu neboli v čase pôvodného konania a došlo k nim neskôr) predbežne posúdiť inak, pretože výrok takéhoto právoplatného rozsudku je preň záväzný a musí z neho vychádzať. Súd nemôže v takom prípade vychádzať z iného záveru o existencii alebo neexistencii nároku medzi tými istými účastníkmi a túto otázku nemôže sám v inom konaní znova posudzovať ani ako otázku predbežnú. Odvolaciemu súdu uložil zaoberať sa vecou samou, t. j. určením vlastníckeho práva žalobcov a posúdiť, či rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, či žalobcovia sú alebo nie sú vlastníckymi sporných nehnuteľností na základe zisteného skutkového stavu s tým, že sa najskôr musí odvolací súd vysporiadať s otázkou viazanosti súdu právoplatným rozsudkom, v ktorom bolo rozhodované o (ne) platnosti kúpnej zmluvy, pretože v tomto konaní je otázka platnosti kúpnej zmluvy otázkou prejudiciálnou.“.

Krajský súd po vrátení mu veci späť vo veci opätovne rozhodol rozsudkom sp. zn. 17 Co 366/2011 z 28. novembra 2012, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 209/07 z 26. októbra 2009 v jeho prvom výroku o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeným na [REDAKOVANÉ], a to tak, že žalobu sťažovateľov zamietol, konštatujúc svoju viazanosť právoplatným súdnym rozhodnutím v konaní sp. zn. 14 Cb 399/01, v ktorom bola vzhľadom na všetky okolnosti uzavretia zmluvy posúdená platnosť kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, od neplatnosti ktorej si sťažovatelia odvodzujú svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vedeným na [REDAKOVANÉ].

O dovolaní sťažovateľov proti označenému rozsudku krajského súd rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 231/2013 z 25. júna 2014, ktorým dovolanie sťažovateľov ako nedôvodné zamietol a prisvedčil záverom krajského súdu o záväznosti posúdenia platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, tak ako o tom bolo právoplatne rozhodnuté už v konaní sp. zn. 14 Cb 399/01, bez možnosti revízie týchto záverov v napádanom konaní pri posúdení prejudiciálnej otázky o platnosti, resp. neplatnosti tejto kúpnej zmluvy, okrem prípadu, ak by tu boli nové skutočnosti, ktoré neboli známe v čase pôvodného konania vedeného pod sp. zn. 14 Cb 399/01, pretože nastali až neskôr, avšak existenciu takýchto „nových

skutočností“, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu v pôvodnom konaní sp. zn. 14 Cb 399/01 vykonaného posúdenia platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, najvyšší súd nezistil.

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovatelia namietajú nesprávnosť a ústavnú neutržateľnosť skutkových, ako aj právnych záverov najvyššieho súdu vyslovených v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 231/2013 z 25. júna 2014, a to z dôvodu, že podľa nich sa najvyšší súd odchyľil od svojho právneho názoru vysloveného vo svojom skoršom rozhodnutí v tejto veci sp. zn. 4 Cdo 22/2011 z 24. novembra 2011, ktorým zrušil prvé rozhodnutie krajského súdu v tejto veci, a tiež z dôvodu, že podľa sťažovateľov najvyšší súd nezobral na zreteľ materiálnu nevykonateľnosť iba formálne právoplatného rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 14 Cb 399/01 z 26. marca 2003 (v ktorom okresný súd dospel k záveru o platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, pozn.), ktorá mala byť dôsledkom viacerých procesných, ale aj vecných pochybení okresného súdu, ako aj krajského súdu a najvyššieho súdu preskúmvajúcich postup okresného súdu v konaní sp. zn. 14 Cb 399/01. Sťažovatelia v sťažnosti totiž uviedli, že existencia právoplatného, a teda zaväzujúceho a nemenného rozhodnutia si vyžaduje, aby toto rozhodnutie bolo produktom spravodlivého súdneho konania, a aby spĺňalo všetky zákonné znaky nielen formálne, ale aj materiálne vykonateľného rozhodnutia. V tejto súvislosti sťažovatelia poukázali na neidentickosť účastníkov konania vedeného okresným súdom pôvodne pod sp. zn. 14 Cb 399/01 a konania okresného súdu sp. zn. 5 C 209/07, a preto podľa nich nie je možné, aby závery o platnosti kúpnej zmluvy vyslovené v konaní sp. zn. 14 Cb 399/01 boli automaticky záväzné aj pre účastníkov konania vedeného pod sp. zn. 5 C 209/07. Okrem toho sťažovatelia ako ďalší dôvod, kvôli ktorému podľa nich nie je právoplatné rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 14 Cb 399/01 z 26. marca 2003 právne záväzné na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 C 209/07, uviedli nejasnosť a nezrozumiteľnosť výroku rozsudku sp. zn. 14 Cb 399/01 z 26. marca 2003, pretože podľa ich názoru týmto výrokom identifikovaná kúpna zmluva zo 17. apríla 1997 neexistuje, pričom poukázali na v tomto výroku uvedený, skorší dátum povolenia vkladu vlastníckeho práva na základe tejto kúpnej zmluvy (22. august 1995), ako bol dátum uzavretia samotnej kúpnej zmluvy (17. apríl 1997). Kvôli uvedeným nedostatkom vo formulácii výroku rozsudku okresného

rei iudicatae (neuplatnenie prekážky subjektívnej záväznosti rozsudku) z dôvodu nedostatku materiálnej právoplatnosti, inak formálne právoplatného rozsudku. Tento princíp by mal ovládať súdený prípad. ...

Sťažovatelia namietajú, že porušovateľ ako aj odvolací súd materiálne nevykonateľný rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 14 Cb/399/01-136 zo dňa 26.03.2003, ktorý je nevykonateľný pre jeho nezrozumiteľnosť a nejasnosť, resp. chybnosť označenia právneho úkonu, nahradili za každú cenu výkladom tak, aby mohli formálne aplikovať ust. § 159 ods. 2 O. s. p. a tak potlačiť princíp základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyjadrený v čl. 46 ústavy.

Porušovateľ taktiež nerešpektoval svoju predchádzajúcu judikatúru a povinnosť jej presadzovania i napriek tomu, že ide o konštantnú judikatúru a nebolo potrebné sa od nej odkloniť.

Porušovateľ sa pri uplatňovaní princípu zabezpečenia právnej istoty, resp. inštitútu právoplatnosti dopustil prílišného formalizmu, na úkor poskytnutia spravodlivej súdnej ochrany práv sťažovateľov. V konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 14 Cb 399/01 bol iný okruh účastníkov, aký je zistený v tomto konaní č. 5C 209/2007. (rozsudok NS SR 4 Cdol 19/2009).

Ak však súd koná s niekým, kto nebol účastníkom konania právoplatne skončeného a rozhodnutého (a nejde pritom ani o subjekt, na ktorý je zákonom rozšírená subjektívna hranica záväznosti súdneho rozhodnutia), môže si túto otázku posúdiť aj inak, teda výrok právoplatného rozsudku preň v tomto prípade záväzný nebude.

Tento postulát podrobne ozrejmuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 133/2009 zo dňa 29.04.2010, ktoré uvádza: Subjektívne vymedzenie záväznosti rozhodnutia o prejudiciálnej otázke je také, že súd v novom konaní musí rešpektovať prejudiciálny účinok právoplatného rozhodnutia u tých istých účastníkov (totožnosť účastníkov nie je dotknutá rozdielnosťou ich procesného postavenia v oboch konaniach).

Na iné osoby než účastníkov konania, v ktorom bolo rozhodnuté o prejudiciálnej otázke, resp. ich právnych nástupcov, sa účinky právoplatného rozsudku môžu vzťahovať len v tých prípadoch, kedy tak stanoví zákon.

Základným predpokladom pre uplatnenie účinkov právoplatnosti (t. j. nezmeniteľnosti a záväznosti) je z hľadiska predmetného totožnosť účastníkov právoplatne skončeného a novozačatého konania. Totožnosť účastníkov je rozhodujúca nielen pre účinnosť záväznosti, ale i pre nezmeniteľnosť rozhodnutia. Výrazu „Je záväzný len pre účastníkov konania“ preto v uvedenej súvislosti neprislúcha iný než tradičný význam „prejavuje svoje účinky (pôsobí) len medzi účastníkmi konania“. ...

Treba skúmať, či výrok rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14 Cb/399/01-136 zo dňa 26.03.2003 spĺňa vyššie uvádzané kritériá, aby bola daná povinnosť sa týmto rozhodnutím riadiť. ...

Výrok súdneho rozhodnutia musí byť formulovaný jasne, stručne, výstižne a zrozumiteľne, teda tak, aby rešpektoval požiadavky potenciálnej materiálnej vykonateľnosti tohto rozhodnutia. ...

V hodnotení výroku rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14Cb/399/01-136 zo dňa 26.03.2003 môžeme tiež jednoznačne konštatovať, že z výroku tohto rozsudku nie je možné dôvodiť, o neplatnosti akej kúpnej zmluvy bolo rozhodnuté. Z uvedeného výroku je zrejmé, že určenie, že kúpna zmluva zo dňa 17.04.1997..., ktorej vklad povolil Katastrálny úrad Banská Bystrica, Správa katastra Lučenec pod č. [REDACTED] dňa [REDACTED] 1995 s právnymi účinkami vkladu dňa [REDACTED] 1995, je neplatná, je absurdné, nepresné, a nekonkrétne, resp. zmätočné určenie neplatnosti právneho úkonu.

Žiadna kúpna zmluva zo dňa 17.04.1997 uzavretá medzi sťažovateľom 1 a sťažovateľom 2 ako kupujúcim a žalovaným 1/ ako záložným veriteľom, ktorej predmetom sú nehnuteľnosti zapísané na [REDACTED] k. ú. a obec Lučenec ako pozemky..., ktorej vklad povolil Katastrálny úrad Banská Bystrica, Správa katastra Lučenec pod č. [REDACTED] s právnymi účinkami vkladu dňa [REDACTED] 1995, totiž neexistuje!

Deň vkladu uvedený vo výroku rozsudku OS Lučenec sp. zn. 14Cb/399/01-136 zo dňa [REDACTED] 2003 je deň, kedy došlo k povoleniu vkladu záložnej zmluvy, ktorá bola zavkladovaná takmer dva roky pred uzavretím kúpnej zmluvy. (17.04.1997- 22.08.1995)! ...

Po skúmaní samotného písomného vyhotovenia právoplatného rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14 Cb/399/01-136 zo dňa 26.03.2003 je možné konštatovať, že citovaný rozsudok po formálnej stránke nadobudol právoplatnosť, ale z hľadiska

materiálnej vykonateľnosti, pre nezrozumiteľnosť, pre nevýstižnosť, nespôsobuje následky. ... Pre vyššie popísané nedostatky rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14Cb/399/01-136 zo dňa 26.03.2003 nie je možné jednoznačne individualizovať. Podľa publikovanej judikatúry nemožno z takéhoto výroku považovať za dôvodné, že bolo výrokom jasne, výstižne a zrozumiteľne určené, ktorý právny úkon bol súdom považovaný za neplatný. ...

Žalobcovia preukázali, že záväznosť výroku rozsudku na účastníkov tohto konania nie je daná aj z dôvodu zmeneného okruhu účastníkov, pričom nakoľko sa nejedná o totožnosť účastníkov s pôvodným konaním, neuplatňujú sa voči týmto účastníkom účinky právoplatnosti (t.j. nezmeniteľnosti a záväznosti) rozhodnutia. Ak teda súd koná s niekým, kto nebol účastníkom konania právoplatne skončeného a rozhodnutého, môže si túto otázku posúdiť aj inak, a teda výrok právoplatného rozsudku preň v tomto prípade nebude záväzný.

... zdôrazňujeme, že podstatným pre posúdenie platnosti kúpnej zmluvy je otázka platnosti právneho úkonu, ktorým predávajúci mali splnomocniť záložného veriteľa na uzatvorenie takéhoto úkonu, t.j. mandátnej zmluvy. Táto otázka rovnako však nebola v predchádzajúcom konaní skúmaná. Žalobcovia v konaní preukázali, že plná moc, ktorú žalobcovia 1/ a 2/ udelili súčasne s podpisom záložnej zmluvy záložnému veriteľovi formou mandátnej zmluvy zo dňa 21.08.1995, je absolútne neplatným právnym úkonom a následne trpí neplatnosťou aj scudzovacia zmluva, ktorou záložný veriteľ predal záloh tretej osobe. V tejto súvislosti odkazujeme na rozsudok NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1772/2004, ktorého právna veta vychádza z právneho záveru, že udelenie plnej moci, ktorou záložný dlžník splnomocňuje veriteľa na priamy predaj zálohu tretej osobe je neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko takýto právny úkon obchádza zákon, a teda následne trpí neplatnosťou aj scudzovacia zmluva, ktorou záložný veriteľ predal záloh tretej osobe. ...

Nakoľko záložný veriteľ predal založené nehnuteľnosti žalovaného bez vedomia a súhlasu vlastníkov týchto nehnuteľností a to na základe neplatnej mandátnej zmluvy, je zrejmé, že na základe takejto kúpnej zmluvy nemohol žalovaný nadobudnúť vlastnícke právo. Pokiaľ kúpnu zmluvu uzatváral bez platného oprávnenia záložný veriteľ, tento ako nevlastník nemohol previesť na žalovaného vlastnícke právo (v zmysle už citovanej zásady „nikto nemôže na iného previesť viac práv než sám má“). ...

Je zrejmé a preukázané, že otázka platnosti, resp. neplatnosti mandátnej zmluvy a najmä otázka platnosti splnomocnenia, v minulosti v predchádzajúcom konaní č. 14 Cb 399/01 nebola vôbec napádaná, preto ide o novú skutočnosť, na ktorú pri posudzovaní platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 17.04.1997 porušovateľ i odvolací súd mal prihliadnuť. Nešlo o nový názor, nakoľko sťažovatelia v minulosti nežiadali v predchádzajúcom konaní posudzovať otázku platnosti, resp. neplatnosti mandátnej zmluvy. V predchádzajúcom konaní bola napádaná len otázka nedoručovania povinnej výzvy, ktorá má predchádzať realizácií záložného práva. V predchádzajúcom konaní súd len konštatoval, že nebolo povinnosťou záložného veriteľa doručovať výzvy podľa § 299 Obch. zák., nakoľko existovala mandátna zmluva. ...

Dojednanie mandátnej zmluvy uzavretej 21.08.1995 v tej časti, v ktorej sa sťažovatelia vzdali vopred svojho práva spôsobilu celkovú neplatnosť tohto právneho úkonu podľa § 39 Obč. zák., pre obchádzanie ust. § 574 ods. 2 Obč. zák. a taktiež neplatnosť splnomocnenia, ktoré bolo súčasťou obsahu tejto mandátnej zmluvy. Žalobcovia túto neplatnosť právneho úkonu žiadali posúdiť ako predbežnú otázku prvýkrát až v tomto konaní a podrobne poukazovali na ustálenú judikatúru. ...

Sťažovatelia poukazujú na základný rozpor v úvahách porušovateľa a odvolacieho súdu, nakoľko porušovateľ v zhode s odvolacím súdom vyslovil záver, že je v zmysle ust. § 159 ods. 3 O. s. p. viazaný záverom o (ne)platnosti kúpnej zmluvy, ktorý mal byť uvedený v rozsudku Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14Cb/399/01-136 zo dňa 26.03.2003, ale zároveň skúmal platnosť kúpnej zmluvy avšak v rozpore s materiálnou pravdou a so skutočnosťami, ktoré boli preukázateľne zistiteľné z listín, ktoré tvoria obsah súdneho spisu, (najmä potvrdenie Správy katastra v Lučenci ohľadom obsahu listín založených v spise správy katastra sp. zn. V 811/98).

Z listinného dôkazu, ktorým bolo potvrdenie Správy katastra v Lučenci bolo zrejmé, že v zbierke listín a v spise správy katastra sp. zn. V 811/98 sa nachádzajú rovnopisy napadnutej kúpnej zmluvy zo dňa 17.04.1997, ktoré sú spojené len kovovou sponou a nie sú zošité. ...

... Ak správa katastra účastníkov nevyzvala na odstránenie tohto nedostatku zámenou za nové vyhotovenia zmluvy, táto nečinnosť úradu nespôsobí konvalidáciu absolútnej

neplatnosti tohto právneho úkonu. Za toto pochybenie zodpovedajú vyhotovitelia zmluvy, resp. jej účastníci.»

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 231/2013 zo dňa 25.06.2014 o zamietnutí dovolania žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/366/2011-486 zo dňa 28.11.2012, ktorým odvolací súd rozsudok okresného súdu Lučenec vo výroku, ktorým určil, že vlastními nehnuteľnosťami zapísaných na LV [REDAKOVANÉ], kat. úz. Lučenec rodinný dom... sú žalobcovia na 1/ a 2/ mieste v podiele 1/1, zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol, bolo porušené základné právo sťažovateľov 1/ a 2/ podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde, základné právo sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve vlastníť majetok, právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4 Cdo 231/2013 zo dňa 25.06.2014 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/366/2011-486 zo dňa 28.11.2012 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Zároveň sťažovatelia žiadajú priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.728,22 € a túto (správne má byť „ich“, pozn.) poukázať jeho právnomu zástupcovi na účet vedený...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľmi namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 231/2013 z 25. júna 2014.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v danom prípade navyše zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o sťažovateľmi označených právach iba v súvislosti s v petite sťažnosti označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, pričom tvrdenia o porušení ich práv aj v príčinnej súvislosti s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 366/2011 z 28. novembra

2012, ktoré sťažovatelia uvádzajú iba v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť ich argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

V súvislosti so sťažovateľmi napádaným rozsudkom najvyššieho súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Najvyšší súd k dovolacím námietkam sťažovateľov, ktoré sú v podstate identické s ich námietkami, v konaní pred ústavným súdom zaujal k podstatnej časti napádaného rozsudku takéto stanovisko:

«Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. ...

Žalobcovia inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci vyvodzovali z toho, že odvolací súd nesprávne vychádzal z názoru, že zaoberaním sa otázkou neplatnosti kúpnej zmluvy by porušil viazanosť právoplatným rozhodnutím súdu, uloženú v ustanovení § 159 ods. 2 O. s. p., v dôsledku čoho je konanie postihnuté aj vadou podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. V tejto súvislosti uviedli, že túto otázku si pre účely tohto konania ako predbežnú mal súd vyriešiť sám a to „z dôvodu nedostatku materiálnej právoplatnosti inak formálne právoplatného rozsudku“. S týmto názorom dovolateľov, však súhlasiť nemožno. ...

Podľa § 159 ods. 2 O. s. p., výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého. ...

Rozsudok vyslovujúci, že určitý právny vzťah alebo právo (ne)existuje, tvorí pre adresátov tohto rozhodnutia označených v ustanovení § 159 ods. 2 O. s. p. prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 159 ods. 3 O. s. p.). Účinky tohto právoplatného rozhodnutia sa vzťahujú na účastníkov konania, v ktorom bolo vydané. Jeho výrok je tiež záväzný pre súdy a iné štátne orgány a to aj vtedy, ak ako predbežnú otázku posudzujú právny vzťah medzi týmito účastníkmi, ktorý sa vyriešil uvedeným právoplatným súdnym rozhodnutím (por. Števček, Ficová akol., Občiansky súdny poriadok, Komentár, Praha 2009, str. 425). Z procesného hľadiska sú právoplatné súdne rozhodnutia záväzné ako prejav autoritatívnej vôle súdu pri výkone súdnictva.

Žalobca, ktorý bol účastníkom konania, v ktorom súd vydal právoplatné rozhodnutie, ktorým určil, či tu určitý právny vzťah alebo právo (ne)existuje, je týmto rozhodnutím (jeho výrokom) viazaný, a preto sa nemôže v inom súdnom konaní úspešne domáhať toho istého určenia, o ktorom už raz bolo právoplatne rozhodnuté. Ak by tak urobil, zastavením takéhoto nového konania súdom sa prejavia účinky právoplatne rozhodnutej veci podľa § 159 ods. 3 O. s. p. Pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok (neidentický s predmetom

skončeného konania) odvodzuje, súd je v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) týmto vyriešením viazaný (ustanovenie § 159 ods. 2 O. s. p. predstavuje totiž vo vzťahu k ustanoveniu § 135 ods. 2 druhá veta O. s. p. osobitnú procesnú úpravu). Súd preto nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vzťahu medzi tými istými účastníkmi, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté.

Otázkou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberala nielen judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (por. uznesenie z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Cdo 133/2009, uznesenie z 25. apríla 2012 sp. zn. 5 MCdo 16/2010), ale aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej „dohovor“), zdôrazniac, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konajúci všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu.

Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. Klásť si takúto otázku je nielen zbytočné, táto otázka je úplne nepatričná (nemá byť prečo položená). So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia je akékoľvek „nové“ právne posudzovanie právoplatného súdneho rozhodnutia v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov vylúčené (nepripustné). ... Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov, ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti; zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Aj Európsky súd pre ľudské práva

vo svojej judikatúre venuje ochrane stavu právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu náležitú pozornosť. Vo veci *Brumărescu proti Rumunsku* z 28. októbra 1999 ESLP dospel k záveru, že súčasťou práva na spravodlivý proces je tiež princíp právnej istoty. Upresnil, že právna istota predpokladá rešpektovanie princípu právnej moci, teda konečnej povahy súdnych rozhodnutí. Podľa tohto princípu žiadna zo strán nemá právo žiadať preskúmanie právoplatného a vykonateľného rozsudku len za tým účelom, aby sa domohla nového posúdenia veci a nového rozhodnutia. Prieskum sa nesmie stať maskovaným odvolaním a púha skutočnosť, že môžu existovať dva rôzne pohľady na rovnakú záležitosť, nie je dostatočným dôvodom na nové rozhodnutie veci. Od tohto princípu je možné sa odchýliť len v prípade, že pre to existujú podstatné a naliehavé dôvody (por. *Ryabykh proti Rusku* z 24. júla 2003, č. 52853/99, § 52). ...

... rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 26. marca 2003 sp. zn. 14 Cb 399/2001 bola žaloba žalobcov voči tam žalovaným 1/ [REDAKOVANÉ] a 2/ [REDAKOVANÉ], o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, ktorou boli predmetné nehnuteľnosti prevedené na žalovanú [REDAKOVANÉ], zamietnutá. Krajský súd v Banskej Bystrici v poradí druhým rozsudkom z 28. novembra 2012 sp. zn. 17 Co 366/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej, vyhovujúcej časti zmenil a žalobu aj v tejto časti zamietol, keď dospel k záveru, že výrok rozsudku sp. zn. 14 Cb 399/2001 je preň záväzný.

Uvedený názor odvolacieho súdu je potrebné považovať za správny. V predmetnej veci odvolací súd pri právnom posúdení veci vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14 Cb 399/2001 vychádzal z ustanovenia § 159 ods. 2 O. s. p., že výrok právoplatného rozsudku, v ktorom bola riešená otázka platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, je vo vzťahu žalobcov a žalovanej 1/ ako účastníkov takého konania záväzný a je preto záväzný aj pre súd v konaní o určenie vlastníctva. Niet pochyb o tom, že zmenený okruh účastníkov zakladá povinnosť súdu znovu vec posúdiť tiež z hľadiska preukázaných tvrdení nových účastníkov (v prejednávanej veci žalovaný 2/), avšak pri súčasnom rešpektovaní k predchádzajúcemu rozhodnutiu o vzťahoch pôvodných účastníkov konania.

... Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom dovolateľov, podľa ktorého aplikácia ustanovenia § 159 ods. 2 O. s. p. v prejednávanej veci neprichádza do úvahy z dôvodu, že rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 14 Cb 399/2001 je materiálne nevykonateľný pre jeho nezrozumiteľnosť, pretože z petitu žaloby žalobcov a tiež z výroku uvedeného rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že predmetom konania bola kúpna zmluva zo 17. apríla 1997, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti vo výroku rozsudku presne špecifikované, ku ktorým vlastnícke právo nadobudla [REDACTED], ktoré skutočnosti dávajú dostatočne jasnú odpoveď na otázku, čo bolo predmetom konania a o čom súd rozhodol.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom odvolacieho súdu tiež v tom, že žalobcovia v tomto konaní neuplatnili také nové skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné brať osobitný zreteľ, a pre ktoré by výnimočne neprichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 159 ods. 2 O. s. p. vo vzťahu žalobcov a žalovanej 1/. Žalobcovia totiž v tomto konaní uplatňovali tie isté argumenty, ktoré použili v pôvodnom konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, a navyiac len argumenty, ktoré v pôvodnom konaní nepovažovali za rozhodujúce, či potrebné uviesť, príp. ich uviesť opomenuli, čo ich však nečiní novými skutočnosťami. Novou skutočnosťou, na ktorú bol súd povinný v tomto konaní prihliadať bola skutočnosť, že žalovaný 2/ nadobudol vlastníctvo k časti nehnuteľností ešte pred podpisom kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997 vydržaním, s ktorou skutočnosťou sa vyporiadal už súd prvého stupňa, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa (jeho druhý výrok) nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho ani dovolacieho konania.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobcovia neopodstatnene napadli rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a keďže neboli zistené ani iné vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.»

Z uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd v dovolacom konaní zaujal dostatočne jasné a presvedčivé stanovisko k obdivom dovolacím námietkam sťažovateľov, ktorými sa snažili

poukázať na podľa nich nesprávne právne závery krajského súdu o záväznosti právoplatného rozhodnutia okresného súdu vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01 (v ktorom bola kúpna zmluva zo 17. apríla 1997 o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam medzi sťažovateľmi ako predávajúcimi, zastúpenými na základe mandátnej zmluvy bankou, a žalovaným v 1. rade ako kupujúcim, kvalifikovaná ako platná, pozn.), pre zodpovedanie prejudiciálnej otázky v skúmanom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 17 Co 366/2011 (okresným súdom pod sp. zn. 5 C 209/07, pozn.), v ktorom sa sťažovatelia domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam scudzeným práve touto kúpnu zmluvou zo 17. apríla 1997, od údajnej neplatnosti ktorej si sťažovatelia toto svoje vlastnícke právo odvodzovali. Sťažovatelia svojimi dovolacími námietkami zdôvodňovali argumenty, kvôli ktorým podľa nich neprichádza do úvahy aplikovať právoplatné meritórne závery z konania vedeného pod sp. zn. 14 Cb 399/01 na riešenie prejudiciálnej otázky aj v konaní sp. zn. 5 C 209/07, a to z dôvodu podľa nich rozdielnosti účastníkov konania v oboch označených konaniach a tiež z dôvodu nimi tvrdenej nejasnosti a nezrozumiteľnosti výroku právoplatného rozhodnutia vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01.

Pokiaľ ide o prvú z námietok sťažovateľov, najvyšší súd konštatoval, že vzhľadom na to, že v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 399/01 boli riešené právne vzťahy medzi sťažovateľmi, ktorí sa v procesnom postavení žalobcov domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, a medzi bankou (██████████), ktorá bola právnou nástupkyňou ██████████, ktorá poskytla sťažovateľom úver a ktorá v mene sťažovateľov uzavrela dotknutú kúpnu zmluvu, pozn.) ako žalovanou v 1. rade a ██████████ ako žalovanou v 2. rade, ktorá na základe predmetnej kúpnej zmluvy od sťažovateľov zastúpených bankou dotknuté nehnuteľnosti nadobudla do vlastníctva, t. j. vzhľadom na to, že sa riešili právne vzťahy medzi subjektmi, ktoré boli buď bezprostredne (banka a ██████████) alebo v zastúpení (sťažovatelia) účastníkmi kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, či už na strane predávajúcich (sťažovatelia a banka, ktorá ich zastupovala), alebo na strane kupujúcich (██████████), ako aj vzhľadom na to, že aj predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 209/07 je tiež spornosť vzťahov medzi účastníkmi tej istej kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, od údajnej neplatnosti

ktorej si sťažovatelia odvodzovali svoje vlastnícke právo k ňou scudzeným nehnuteľnostiam, nemožno prisvedčiť tvrdeniam sťažovateľov o neidentickosti účastníkov v oboch týchto konaniach. Takáto argumentácia sťažovateľov neobstojí ani vo vzťahu k odlišnému pomenovaniu banky v oboch zmieňovaných konaniach, pretože z titulu právneho nástupníctva [REDACTED] vstúpila do postavenia, a tým aj do právnych vzťahov [REDACTED], takže ani z tohto hľadiska nie je možné konštatovať, že ide o odlišných účastníkov oboch konaní. Okrem toho, pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade ([REDACTED]) v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 5 C 209/07, ktorý mal na základe darovania nadobudnúť do vlastníctva časť žalovaných nehnuteľností scudzených kúpnu zmluvou zo 17. apríla 1997, a to ešte v čase pred jej uzavretím, a ktorý na rozdiel od ostatných účastníkov tohto konania nebol aj účastníkom skoršieho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 399/01, najvyšší súd zdôraznil, že na rozdiel od ostatných účastníkov konania sp. zn. 5 C 209/07, ktorí boli identickí s účastníkmi skoršieho konania vedeného pod sp. zn. 14 Cb 399/01, došlo v konaní sp. zn. 5 C 209/07 o tohto účastníka konania (žalovaného v 2. Rade— [REDACTED]) k rozšíreniu okruhu účastníkov oproti ich okruhu v skoršom konaní. Túto skutočnosť okresný súd aj krajský súd dôsledne zohľadnili tak, že v jeho prípade neaplikovali zásadu záväznosti právoplatného skoršieho rozhodnutia z konania sp. zn. 14 Cb 399/01, v ktorom tento subjekt účastníkom konania nebol, ale v rámci dokazovania mu umožnili vyjadriť svoje stanovisko k predmetu konania, na základe ktorého rozhodli, čím tieto súdy dali zadosť legitímnej požiadavke, že ak dôjde k zmene okruhu účastníkov konania, zakladá to povinnosť súdu znova vec posúdiť aj z hľadiska tvrdení „tohto nového účastníka konania“, a to pri súčasnom rešpektovaní skoršieho rozhodnutia upravujúceho vzťahy pôvodných účastníkov konania.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dopĺňa, že nie je možné prisvedčiť obrannej argumentácii sťažovateľov, podľa ktorej ak dôjde k zmene okruhu účastníkov v konaní, v ktorom vznikne prejudiciálna otázka, o ktorej už bolo právoplatne meritórne rozhodnuté v inom skoršom konaní (ďalej len „skoršie konanie“), a to čo i len v pribudnutí jediného subjektu oproti okruhu týchto účastníkov v skoršom konaní, malo by to mať za následok, že súd pri posudzovaní prejudiciálnej otázky by nemal byť viazaný jej právoplatným

meritorným posúdením zo skoršieho konania, ale túto prejudiciálnu otázku by mal mať možnosť posúdiť opätovne a hoci aj odlišne od jej posúdenia v skoršom konaní. Stotožnenie sa s takouto extenzívnou argumentáciou sťažovateľov by znamenalo popretie zásady právneho štátu, imanentnou súčasťou ktorého je princíp právnej istoty vyjadrený vo viere resp. v dôvere k záväznosti a nemennosti veci už právoplatne rozhodnutej, mimo riadny inštančný rámec jej zákonom dovoleného prieskumu.

V súvislosti s druhou dovolacou námietkou sťažovateľov, v ktorej skumulovali všetky dôvody, kvôli ktorým považujú právoplatné meritórne rozhodnutie v konaní sp. zn. 14 Cb 399/01 za nejasné a nezrozumiteľné (vo výroku nesprávne uvedený dátum povolenia vkladu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy, ktorý časovo predbieha dátum uzavretia samotnej zmluvy; alebo nedostatok formy dotknutej kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, na základe ktorej mal byť povolený vklad vlastníckeho práva aj napriek tomu, že nemala byť zákonom predpokladaným spôsobom zviazaná šnúrkou; alebo nepreskúmanie platnosti aj mandátnej zmluvy, na základe ktorej bola kúpna zmluva zo 17. apríla 1997 uzavretá, pozn.), a teda podľa ich názoru nemajúce spôsobilosť zaväzovať súd aj v inom konaní pri posudzovaní identickej otázky, t. j. otázky platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, najvyšší súd podľa ústavného súdu ústavne udržateľným spôsobom argumentuje tým, že všetky sťažovateľmi uvádzané skutočnosti týkajúce sa nedostatkov spornej kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997, kvôli ktorým spochybňujú závery rozhodnutia okresného súdu vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01, resp. ho nepovažujú za záväzné pre riešenie prejudiciálnej otázky (o platnosti kúpnej zmluvy zo 17. apríla 1997) v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 5 C 209/07, sú skutočnosťami, ktoré nie sú nové, resp. také, ktoré by nastali až po právoplatnom rozhodnutí vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01, kvôli ktorým by nebolo možné na nich prihliadať už v tomto konaní. *A contrario*, ide o skutočnosti, ktoré boli alebo mohli byť sťažovateľom známe už v priebehu konania sp. zn. 14 Cb 399/01, ktorého predmetom bolo posúdenie platnosti označenej kúpnej zmluvy, a teda ktoré sťažovatelia, navyše aj kvalifikovane právne zastúpení, mali a mohli uplatniť, resp. sa ich dovolávať už v tomto konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 14 Cb 399/01. V tejto súvislosti najvyšší súd tiež podotkol, že na uvedenom nič nemení ani to, že tieto skutočnosti sťažovatelia v skoršom

konaní nepovažovali za potrebné uviesť alebo ich uviesť opomenuli, čo však nemá za následok, žeby sa tieto už skôr známe skutočnosti mohli považovať za skutočnosti nové, kvôli ktorým by bolo potrebné vecne revidovať rozhodnutie sp. zn. 14 Cb 399/01.

Na margo uvedeného ústavný súd podotýka, že je neprípustné a v rozpore s princípom právnej istoty, aby sa pomimo riadneho zákonného inštančného postupu prieskumu súdnych rozhodnutí, v konaní neúspešný účastník domáhal zjednania nápravy či už svojich vlastných pochybení (napr. že v konaní, či už nevedomky neuviedol alebo opomenul uviesť argumenty, ktoré mu v tom čase boli alebo mohli byť známe) alebo pochybení konajúceho súdu (napr. chyby vo vyhotovení rozhodnutia), a to podaním novej žaloby s identickým predmetom konania s cieľom revidovať skoršie rozhodnutie v tejto veci. Inými slovami, nová žaloba s identickým predmetom konania, o ktorom už bolo meritórne právoplatne rozhodnuté v inom konaní, nemôže byť „*maskovaným odvolaním*“ a ani samotná skutočnosť, že napriek veci už právoplatne meritórne rozhodnutej môže existovať aj iný pohľad na túto identickú vec, nie je dostatočným dôvodom na nové rozhodnutie o tejto veci, pretože aj tento iný pohľad na tú istú záležitosť mal byť a mohol byť predmetom prieskumu v rámci už právoplatne skončeného konania, takže ako to uviedol aj najvyšší súd, z tohto pohľadu ani „... *nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil...*“.

V danom prípade majú sťažovatelia podľa ústavného súdu snahu dosiahnuť zjednanie nápravy, či už svojich vlastných pochybení v právoplatne skončenom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 399/01 alebo pochybení samotného okresného súdu v tomto konaní, iniciovaním nového súdneho konania v tej istej veci, do ktorého sa snažia tieto pochybenia z už právoplatne skončeného konania vpašovať, a tak dosiahnuť ich konvalidáciu, avšak priestor na pozitívnu odozvu týchto ich snáh na odstránenie, resp. nápravu týchto pochybení bolo možné zjednať či už v okresnom súdu inštančne nadriadenom konaní (odvolacie konania a dovolacie konanie) alebo prípadným prieskumom právoplatného rozhodnutia okresného súdu vo veci sp. zn. 14 Cb 399/01 prostredníctvom ústavného súdu, nie však v novom súdnom konaní o tej istej veci.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že závery najvyššieho súdu v sťažovateľmi napádanom rozhodnutí sú ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať rozporuplnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť, ktoré by mali za následok jeho arbitrárnosť, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaných rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľom úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia ich práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2015